

Kontrolní závěr z kontrolní akce

14/33

Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/33. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ JUDr. Ing. Jiří Kalivoda.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v období od listopadu 2014 do června 2015. Kontrolováno bylo období let 2012 a 2013 a v případě věcných souvislostí i předchozí období a období do ukončení kontroly.

Kontrolovaná osoba:

Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky, Praha, (dále také „ZP MV ČR“).

Námítky, které proti kontrolnímu protokolu podala ZP MV ČR, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Odvolání proti rozhodnutí o námitkách podané kontrolovanou osobou bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XVI. jednání, které se konalo dne 30. listopadu 2015, **schválilo** usnesením č. 7/XVI/2015

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky byla zřízena ke dni 1. 10. 1992 rozhodnutím Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky. ZP MV ČR je právnickou osobou. Právní základ pro vznik, činnost a zánik zaměstnaneckých pojišťoven je dán zákonem č. 280/1992 Sb.¹ ZP MV ČR je zaměstnaneckou pojišťovnou pro pojištěnce, kteří jsou u ní zaregistrováni. ZP MV ČR zejména provádí a kontroluje výběr pojistného na veřejné

---

¹ Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách.

zdravotní pojištění a zprostředkovává úhradu nákladů za poskytnuté zdravotní služby hrazené z prostředků veřejného zdravotního pojištění v souladu s právními předpisy ČR a na základě uzavřených mezinárodních smluv, jimiž je ČR vázána, majících vztah ke zdravotnímu pojištění.

ZP MV ČR je veřejnoprávní subjekt, který hospodaří s finančními prostředky vybíranými na základě zákona².

Organizační strukturu tvoří ředitelství a jím řízené pobočky umístěné v jednotlivých regionech. Pobočky jsou organizačními složkami pojišťovny (nemají právní osobnost a vykonávají činnost jménem pojišťovny). ZP MV ČR má pobočky v Praze, v Brně a dále sloučené pobočky Ústí nad Labem a Hradec Králové, České Budějovice a Plzeň, Olomouc a Ostrava.

Tabulka č. 1 – Základní informace o ZP MV ČR

	2011	2012	2013	2014
Průměrný počet pojištěnců	1 145 460	1 186 766	1 205 627	1 239 890
z toho: státní pojištěnci	631 985	655 744	668 340	685 844
Počet pojištěnců k 31. 12.	1 157 355	1 186 964	1 207 918	1 242 194
z toho: státní pojištěnci	638 085	657 230	667 710	683 989
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	616	598	585	579
	v tis. Kč			
Pojistné z veř. zdrav. pojištění po přerozdělování podle § 20 a § 21a zákona č. 592/1992 Sb. (tvorba)	21 929 706	23 501 641	24 205 563	26 405 589
Celkové náklady na zdravotní služby hrazené ze základního fondu	21 271 655	22 532 135	23 520 992	26 118 875
Konečný zůstatek základního fondu k 31. 12.	3 371 893	3 497 715	3 192 378	2 576 432
Závazky vůči poskytovatelům zdravotních služeb po lhůtě splatnosti	0	0	0	0
Stav dlouhodobého majetku včetně poskytovaných záloh k 31. 12.	460 643	422 474	348 963	266 918
Dlouhodobý nehmotný majetek	21 753	28 997	23 751	24 980
Dlouhodobý hmotný majetek	438 890	383 140	318 596	261 301
z toho - pozemky	36 587	35 240	31 926	31 089
- stavby	367 120	319 276	262 129	201 044
- movitý majetek	34 441	28 624	24 541	29 139

Zdroj: výroční zprávy ZP MV ČR za roky 2011, 2012, 2013, 2014.

Kontrola byla zaměřena zejména na oblast řízení zdravotní pojišťovny, zdravotně pojistný plán, výběr pojistného na veřejné zdravotní pojištění, úhrady zdravotních služeb, fondy ZP MV ČR a na nákupy a prodej majetku.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Orgány ZP MV ČR

Orgány zaměstnanecké pojišťovny upravuje zákon č. 280/1992 Sb. a dále její statut, který schvaluje Ministerstvo zdravotnictví (dále také „MZd“)³.

² Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění.

³ Ustanovení § 9, § 9a, § 10 zákona č. 280/1992 Sb.

Orgány ZP MV ČR jsou správní rada, dozorčí rada a generální ředitel. ZP MV ČR má v souladu se zákonem o auditorech zřízen výbor pro audit⁴ a v souladu se zákonem o veřejném zdravotním pojištění ustanoven rozhodčí orgán⁵.

Nejvyšším orgánem pojišťovny je správní rada ZP MV ČR (dále také „SR“), která rozhoduje o zásadních otázkách činnosti ZP MV ČR. Správní rada má patnáct členů, přičemž pět z nich je jmenovaných vládou, pět zvolených na návrh reprezentativních odborových organizací a pět na návrh reprezentativních organizací zaměstnavatelů. SR dle zákona č. 280/1992 Sb. a statutu ZP MV ČR zejména:

- rozhoduje ve věcech přesahujících rámec běžného hospodaření, kterými jsou prodej nemovitostí, zastavení vlastního majetku a případná jiná omezení práv;
- rozhoduje o nákupu nemovitostí a hmotného a nehmotného majetku v pořizovací ceně vyšší než 1 000 000 Kč;
- jmenuje a odvolává generálního ředitele a rozhoduje o všech náležitostech jeho pracovněprávního vztahu;
- schvaluje návrh změny statutu a návrh zdravotně pojistného plánu, návrh výroční zprávy a účetní závěrku;
- schvaluje zásady smluvní politiky.

Kontrolním orgánem je dozorčí rada ZP MV ČR (dále také „DR“). Dozorčí rada má devět členů, z nichž tři jsou jmenováni vládou, tři zvoleni na návrh reprezentativních odborových organizací a tři na návrh reprezentativních organizací zaměstnavatelů. Zákonem č. 280/1992 Sb. není její činnost blíže specifikována. DR dle statutu zejména:

- projednává návrhy zdravotně pojistného plánu, výroční zprávy a účetní závěrky a svá stanoviska předkládá správní radě;
- kontroluje plnění zdravotně pojistného plánu.

Statutárním a výkonným orgánem ZP MV ČR je generální ředitel (dále také „GŘ“). Jeho činnost spočívá zejména v řízení pojišťovny v souladu s právními předpisy a rozhodnutími správní rady. Generálního ředitele jmenuje SR na dobu čtyř let; ta ho může také odvolat i před uplynutím funkčního období, na které byl jmenován.

SR a DR zasedaly v roce 2012 šestkrát a v roce 2013 sedmkrát. V zápisech z jednání SR a DR v letech 2012 a 2013 bylo uvedeno, že GŘ informoval členy SR a DR o činnosti ZP MV ČR od posledního zasedání, o hospodaření ZP MV ČR, o veřejných zakázkách, o personálních změnách, o prodeji nemovitého majetku, o čerpání fondu prevence, o projektu *Zdraví jako vášeň*, o projektu *Karta života*, o probíhajících soudních sporech, trestních řízeních apod. Z uvedených zápisů je zřejmé, že jednání SR a DR se vždy účastnila převážná většina jejich členů a výsledek hlasování byl v převážné většině jednohlasně pro.

---

⁴ Dle ustanovení § 44 a násl. zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech).

⁵ Dle ustanovení § 53 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

Ze zápisů ze zasedání správní rady v letech 2012 a 2013 vyplývá, že členové SR a DR byli odměňováni na základě správní radou schváleného dokumentu *Zásady pro poskytování odměn členům Správní rady, Dozorčí rady, Rozhodčího orgánu a Výboru pro audit Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky*. Za úspěšné plnění hospodářských výsledků a úspěšné splnění mimořádných úkolů mohly být přiznány další odměny. V následující tabulce jsou uvedeny průměrné roční úhrnné odměny člena správní a dozorčí rady.

Tabulka č. 2 – Odměňování členů správní a dozorčí rady ZP MV ČR (v Kč)

	2012	2013	2014
Průměrná roční odměna člena SR	121 900	124 405	250 290
Průměrná roční odměna člena DR	126 025	127 033	256 072

Zdroj: ZP MV ČR.

Generální ředitel ZP MV ČR pobíral mzdu. Mzdové podmínky GŘ jsou stanoveny v mzdovém výměru, který schvaluje SR. Mzdový výměr stanoví za výkon práce při plnění úkolů a povinností souvisejících s pracovním místem generálního ředitele **měsíční mzdu** a za předpokladu splnění ve mzdovém výměru stanovených kritérií i **odměnu**, která podléhala předchozímu schválení SR po konzultaci s předsedou DR. Uvedené odměny SR schválila tak, že v letech 2012 a 2013 mohly činit maximálně dvanáctinásobek měsíční mzdy v každém roce a v roce 2014 maximálně osmnáctinásobek měsíční mzdy. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že **uvedené odměny byly v letech 2012, 2013 a 2014 vyplaceny vždy v maximální výši**.

Dále SR stanovovala GŘ konkrétní tematické úkoly a na základě jejich splnění a vyhodnocení SR byly GŘ vypláceny nad rámec mzdového výměru **další odměny**, které podléhaly předchozímu schválení SR. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že **v letech 2012 a 2013 SR schválila vyplacení odměn za plnění konkrétních tematických úkolů v úhrnné výši devíti měsíčních mezd**.

Kromě uvedeného ještě SR schvalovala GŘ za dosažené mimořádné hospodářské výsledky nad rámec mzdového výměru **další mimořádné odměny**. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že **v letech 2012 a 2013 SR schválila vyplacení mimořádných odměn v úhrnné výši deseti měsíčních mezd**.

2. Zdravotně pojistný plán

Zdravotně pojistný plán (dále také „ZPP“) obsahuje zejména plán příjmů a výdajů zaměstnanecké pojišťovny. Návrh ZPP je zaměstnanecká pojišťovna povinna v návaznosti na termíny stanovené Ministerstvem financí (dále také „MF“) pro předkládání návrhu státního rozpočtu předložit MZd a MF, tato ministerstva jej pak posoudí z hlediska souladu s právními předpisy a souladu s veřejným zájmem. Není-li návrh ZPP s těmito hledisky v rozporu, předloží zdravotní pojišťovna návrh ZPP vládě ČR. ZPP schvaluje na návrh vlády ČR Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR (dále také „PS“)⁶.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že ZP MV ČR předložila ve sledovaném období návrh ZPP vždy MZd ve stanoveném termínu. Návrh ZPP však nebyl projednán vládou ČR do 31. 12. daného roku, PS tudíž nemohla ani v jednom z kontrolovaných roků návrh ZPP schválit před

⁶ Dle ustanovení § 15 zákona č. 280/1992 Sb.

1. lednem příslušného kalendářního roku, na který byl sestavován a určen. ZP MV ČR ve sledovaném období hospodařila v provizoriu stanoveném MZd v dohodě s MF. Jednotlivá provizoria korespondovala s příslušnými návrhy ZPP.

Bylo zjištěno, že pro období let 2011, 2012, 2014 a 2015 byl zdravotně pojistný plán ZP MV ČR schválen až v průběhu těchto let a pro roky 2009, 2010 a 2013 nebyl schválen vůbec.

Tabulka č. 3 – Proces schvalování návrhu zdravotně pojistného plánu ZP MV ČR

ZPP na rok	Schválen SR	Předložen k posouzení MZd	Projednán vládou	Projednán ve výboru pro zdravotnictví PS	Stav dokumentu (ZPP)
2012	12. 10. 2011	31. 10. 2011	1. 2. 2012	3. 5. 2012	Schválen PS dne 3. 5. 2012.
2013	25. 10. 2012	31. 10. 2012	6. 2. 2013	2. 5. 2013	Neprojednán PS.
2014	28. 11. 2013	6. 12. 2013	21. 5. 2014	4. 9. 2014	Schválen PS dne 21. 10. 2014.
2015	19. 11. 2014	30. 11. 2014	23. 2. 2015	6. 5. 2015	Schválen PS dne 9. 7. 2015.

Zdroj: www.psp.cz, www.vlada.cz, písemné sdělení ZP MV ČR.

Z této i předchozích kontrolních akcí NKÚ⁷ vyplývá, že proces vedoucí ke schválení ZPP Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR je zdoluhavý a neprobíhá tak, aby ZPP mohl být schválen k 1. lednu příslušného roku. NKÚ doporučuje změnu stávající právní úpravy v této oblasti, neboť schvalování ZPP Poslaneckou sněmovnou až v průběhu roku, pro který je určen, ztrácí na významu.

3. Pojistné na veřejné zdravotní pojištění

3.1 Pravděpodobná výše pojistného

Jestliže plátce pojistného, kterým je zaměstnavatel nebo osoba samostatně výdělečně činná, nesplní povinnost podat přehled o platbách pojistného, resp. o svých příjmech a výdajích, a tato povinnost není splněna ani ve zdravotní pojišťovně určené lhůtě, má zdravotní pojišťovna dle zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění možnost stanovit rozhodnutím pravděpodobnou výši pojistného, byl-li plátce ve výzvě na tento následek upozorněn⁸, a následně takto stanovenou pravděpodobnou výši pojistného vymáhat.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že ZP MV ČR využila možnost danou jí zákonem o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ale vlastní postup nebyl v souladu s tímto zákonem⁹, neboť nezažádala správní řízení¹⁰ a nevydala rozhodnutí v souladu se správním řádem¹¹, ačkoliv ve výzvě na tento následek plátce pojistného upozornila.

NKÚ doporučuje změnu právní úpravy tak, aby byla jednoznačně stanovena povinnost, nikoliv možnost zdravotní pojišťovny stanovit rozhodnutím pravděpodobnou výši pojistného, vč. závazného postupu.

⁷ Např. kontrolní akce č. 13/22 – *Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch České průmyslové zdravotní pojišťovny*, kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 2/2014 *Věstníku NKÚ*.

⁸ Dle ustanovení § 25a odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění.

⁹ Nebylo dodrženo ustanovení § 25a odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb.

¹⁰ Dle ustanovení § 46 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

¹¹ Dle ustanovení § 71 odst. 1 a 3 zákona č. 500/2004 Sb.

3.2 Pohledávky za plátcí pojistného, u kterých došlo k výmazu z obchodního rejstříku

Za nedobytný se považuje též dluh na pojistném a penále u plátce pojistného – zaměstnavatele, u něhož došlo k výmazu z obchodního rejstříku, pokud dluh nepřešel na jeho právního nástupce¹².

Porovnáním údajů z dokladové inventury pohledávek z pojistného a z penále za plátcí pojistného – zaměstnavateli ke dni 31. 12. 2012 a ke dni 31. 12. 2013 s údaji vedenými v obchodním rejstříku bylo zjištěno, že ZP MV ČR evidovala pohledávky za plátcí pojistného, u kterých došlo k výmazu z obchodního rejstříku.

ZP MV ČR nepostupovala v souladu se zákonem o účetnictví¹³ tím, že neúčtovala o vyřazení pohledávek minimálně ve výši 57 584 648,87 Kč za zaniklými plátcí pojistného v účetních obdobích, kdy došlo k výmazu těchto plátců z obchodního rejstříku. O vyřazení pohledávek tedy ZP MV ČR neúčtovala do období, s nimiž tyto skutečnosti věcně a časově souvisely. ZP MV ČR současně nepostupovala v souladu se zákonem o účetnictví¹⁴ tím, že při dokladové inventuře pohledávek nezjistila skutečný stav majetku, neboť:

- k 31. 12. 2012 vedla pohledávky za zaniklými plátcí na účtu *Pojistné zaměstnavatelé* minimálně ve výši 20 081 856,09 Kč a na účtu *Penále k platbám pojistného* minimálně ve výši 9 611 483,55 Kč;
- k 31. 12. 2013 vedla pohledávky za zaniklými plátcí na účtu *Pojistné zaměstnavatelé* minimálně ve výši 19 140 316,04 Kč a na účtu *Penále k platbám pojistného* minimálně ve výši 8 750 993,19 Kč.

4. Zdravotní služby

Zdravotní pojišťovny jsou povinny podle zákona o veřejném zdravotním pojištění¹⁵ zajistit poskytování zdravotních služeb svým pojištěncům, včetně jejich místní a časové dostupnosti. Tuto povinnost plní prostřednictvím smluvních poskytovatelů zdravotních služeb, kteří tvoří síť smluvních poskytovatelů zdravotní pojišťovny.

Ze zdravotního pojištění se hradí zdravotní služby poskytnuté pojištěnci s cílem zlepšit nebo zachovat jeho zdravotní stav. Zdravotními službami (dále také „ZS“) jsou v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem¹⁶ např. zdravotní péče preventivní, diagnostická, léčebná, lázeňská léčebně rehabilitační péče, ale i poskytování léčivých přípravků, zdravotnických prostředků, stomatologických výrobků nebo přeprava pojištěnců.

Vztahy mezi zdravotními pojišťovnami a poskytovateli ZS se řídí písemnými smlouvami uzavřenými podle vyhlášky¹⁷. V následující tabulce jsou uvedeny celkové počty smluvních poskytovatelů ZS dle kontrolovaných segmentů.

¹² Dle ustanovení § 26c odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb.

¹³ Nebylo naplněno ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

¹⁴ Nebyla dodržena ustanovení § 29 odst. 1, § 30 odst. 1 písm. b) a odst. 7 písm. a) zákona č. 563/1991 Sb.

¹⁵ Dle ustanovení § 46 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb.

¹⁶ Dle ustanovení § 13 zákona č. 48/1997 Sb.

¹⁷ Vyhláška č. 618/2006 Sb., kterou se vydávají rámcové smlouvy.

Tabulka č. 4 – Smluvní poskytovatelé zdravotních služeb ZP MV ČR v letech 2012 až 2014

	2012	2013	2014
Smluvní poskytovatelé zdravotních služeb celkem	25 915	26 146	25 825
z toho:			
- lůžkoví poskytovatelé ZS	285	289	289
- ambulantní poskytovatelé ZS	22 480	22 493	22 408
z toho: - praktičtí lékaři ¹⁸	6 610	6 614	6 581
- poskytovatelé lůžkové péče	53	53	48
- lékárny a výdejny zdravotnických prostředků	2 840	3 058	2 840

Zdroj: výroční zprávy ZP MV ČR za roky 2012, 2013 a 2014.

4.1 Náklady na zdravotní služby

Předpokládané náklady na zdravotní služby stanoví ZP MV ČR ve svém ZPP na daný kalendářní rok v členění dle jednotlivých segmentů. Skutečné náklady ve sledovaném období jsou uvedeny v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5 – Náklady ZP MV ČR na vybrané zdravotní služby (v tis. Kč)

	K 31. 12. 2012	K 31. 12. 2013	K 31. 12. 2014
Náklady na zdravotní služby celkem	22 532 135	23 520 992	26 118 875
z toho:			
ambulantní poskytovatelé ZS	6 716 029	7 019 684	7 581 543
z toho: praktičtí lékaři	1 424 415	1 476 249	1 550 390
lůžková zdravotní péče	10 417 865	11 300 817	13 014 133
lázeňská léčebně rehabilitační péče	382 450	241 938	378 365
léky vydané na recepty	3 875 178	3 830 625	3 877 348
zdravotnické prostředky vydané na poukaz	599 561	600 713	675 035

Zdroj: výroční zprávy ZP MV ČR za roky 2012, 2013, 2014, účetnictví ZP MV ČR.

Z údajů v tabulce č. 5 vyplývá meziroční nárůst celkových nákladů na zdravotní služby mezi lety 2013 a 2014 ve výši 11 %. K nejvyššímu meziročnímu nárůstu (o 1 713 mil. Kč) došlo u lůžkové zdravotní péče. Zvýšené čerpání ovlivnila jednak úhrada zálohové platby všem smluvním poskytovatelům ZS (kompenzace za zrušené regulační poplatky), ale také nárůst počtu ošetrovacích dnů.

Mezi zdravotní služby hrazené ze zdravotního pojištění patří i poskytování zdravotnických prostředků (dále také „ZPr“), kterými jsou např. invalidní vozíky, polohovací postele, ortopedické pomůcky apod. Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR vydává *číselník zdravotnických prostředků*, který obsahuje seznam ZPr hrazených ze zdravotního pojištění, včetně maximální výše jejich úhrady¹⁹.

Tabulka č. 6 – Náklady ZP MV ČR na zdravotnické prostředky v letech 2012 a 2013 (v tis. Kč)

Rok	Náklady na ZPr celkem	Náklady na ZPr předepsané lůžkovými poskytovateli ZS	Náklady na ZPr předepsané ambulantními poskytovateli ZS	Z celkových nákladů činily náklady na zapůjčené ZPr
2012	599 561	411 331	188 230	39 779
2013	600 713	404 725	195 988	40 754

Zdroj: výroční zprávy ZP MV ČR za roky 2012 a 2013.

ZP MV ČR uhradila v letech 2012 a 2013 za zdravotnické prostředky celkem 1 200 274 tis. Kč, z toho 80 533 tis. Kč, tj. 6,7 %, uhradila 55 dodavatelům za nově vydané zapůjčené ZPr.

¹⁸ Praktičtí lékaři jsou všeobecní praktičtí lékaři pro dospělé a praktičtí lékaři pro děti a dorost.

¹⁹ Vyhláška č. 618/2006 Sb., přílohy, článek 3 *Práva a povinnosti smluvních stran*.

ZP MV ČR vedla evidenci o zapůjčených ZPr a účtovala o nich na účtech podrozvahové evidence²⁰.

ZP MV ČR uzavírala smlouvy o poskytování, servisu a úhradě zdravotnických prostředků s dodavateli podle zákona o veřejném zdravotním pojištění. Postup podle tohoto zákona nemotivuje dodavatele snižovat ceny ZPr. ZP MV ČR v cenových ujednáních s dodavateli ZPr sjednala vždy maximální úhradu dle číselníku ZPr.

NKÚ opakovaně upozorňuje na skutečnost, že stávající **postup zdravotních pojišťoven nevede k úspoře finančních prostředků základního fondu vynakládaných na nákup zdravotnických prostředků**²¹.

4.2 Úhrady zdravotních služeb

Formy a výše úhrad zdravotních služeb se řídily tzv. úhradovými vyhláškami²² vydávanými každoročně MZd ke konci kalendářního roku s účinností pro následující rok. Úhradovou vyhlášku zdravotní pojišťovna použije, pokud se na způsobu úhrady, výši úhrady a regulačních omezeních nedohodne s poskytovatelem ZS jinak. Takovýto postup zákon o veřejném zdravotním pojištění umožňuje jen při splnění podmínky dodržení ZPP.

4.2.1 Dodatky ke smlouvám

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že ZP MV ČR se ve sledovaném období minimálně v 82 % případů neřídila úhradovými vyhláškami a uzavřela ke smlouvám úhradové dodatky, kterými se dohodla s poskytovateli ZS na výši a způsobu úhrady jinak. **V letech 2012 a 2014 však ZP MV ČR nesplnila zákonem stanovenou podmínku²³ dodržet ZPP.** V roce 2012 překročila zdravotně pojistný plán o 3,2 %, tj. o 706 114 tis. Kč, a v roce 2014 o 4 %, tj. o 1 006 875 tis. Kč.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že **ZP MV ČR v roce 2014** sjednala ke smlouvám další dodatky, na základě kterých **hradila srovnatelným typům lůžkových poskytovatelů ZS za shodné speciální výkony** (totální endoprotézy velkých kloubů, implantace kardioverterů a kardiostimulátorů) **rozdílné ceny**. Výše sjednaných cen vycházely z individuálních jednání s poskytovateli ZS. Kritéria pro sjednání ceny speciálních výkonů s jednotlivými poskytovateli zdravotních služeb ZP MV ČR nestanovila. Jediným limitem byla interní maximální cena za výkon, resp. za tzv. balíček. Rozdíly mezi nejvyššími a nejnižšími sjednanými cenami za speciální výkony (balíčky) jsou uvedeny v tabulkách č. 7 a č. 8.

²⁰ Ustanovení § 32 odst. 3 zákona č. 48/1997 Sb.

²¹ Kontrolní akce č. **09/29** – *Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky*, kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2011 Věstníku NKÚ; kontrolní akce č. **13/22** – *Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch České průmyslové zdravotní pojišťovny*, kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 2/2014 Věstníku NKÚ.

²² Vyhláška č. 425/2011 Sb. (ze dne 15. 12. 2011, platná od 23. 12. 2011), vyhláška č. 475/2012 Sb. (ze dne 20. 12. 2012, platná od 31. 12. 2012) a vyhláška č. 428/2013 Sb. (ze dne 13. 12. 2013, platná od 23. 12. 2013).

²³ Ustanovení § 17 zákona č. 48/1997 Sb.

Tabulka č. 7 – Rozdíly mezi cenami speciálních výkonů – totální endoprotézy (v Kč)

Výkon	Název balíčku	Nejvyšší sjednaná cena	Nejnižší sjednaná cena	Rozdíl v ceně balíčků
Totální endoprotéza kyčelního kloubu	Kyčel cement	75 000	54 198	20 802
	Kyčel necement	105 000	82 400	22 600
	Kyčel hybrid	88 000	70 000	18 000
Totální endoprotéza kolenního kloubu	Koleno	105 500	78 204	27 296
	Koleno rotační	105 000	98 652	6 348

Zdroj: ZP MV ČR.

Tabulka č. 8 – Rozdíly mezi cenami speciálních výkonů – implantace kardioverterů a kardiosimulátorů (v Kč)

Typ implantátu	Název balíčku	Nejvyšší sjednaná cena	Nejnižší sjednaná cena	Rozdíl v ceně balíčků
Kardiosimulátor	Kardio-biventrikulární	200 000	106 725	93 275
	Kardio-1dutinový	63 000	34 030	28 970
	Kardio-2dutinový	114 000	78 540	35 460
	Kardio-reimplantace	97 000	60 530	36 470
Kardioverter	Defibril1	465 000	360 000	105 000
	Defibril2	422 000	375 000	47 000
	Defibril-biventrikulární	558 000	395 000	163 000

Zdroj: ZP MV ČR.

Z údajů uvedených v tabulkách č. 7 a č. 8 vyplývá, že cenové rozdíly za jednotlivé speciální výkony se pohybovaly v rozmezí od 6 % do 46 %.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že se sedmi poskytovateli lázeňských léčebně rehabilitačních služeb ZP MV ČR sjednala v dodatcích ke smlouvám u 16 shodných indikací rozdílné ceny za léčení (v rozmezí od 428 Kč do 704 Kč na osobu a den). Se čtyřmi poskytovateli sjednala odlišné ceny za stejnou kategorii ubytování (v rozmezí od 321 Kč do 453 Kč na osobu a den). Kritéria ani důvody pro takto rozdílně stanovené ceny léčení a ubytování ZP MV ČR neuvedla.

NKÚ opakovaně upozorňuje na značná rizika v možnosti uzavírat v rámci veřejného zdravotního pojištění dodatky ke smlouvám bez omezujících podmínek. Tento postup, který platné právní předpisy připouštějí, umožňuje subjektivní a nerovný přístup zdravotních pojištěnec vůči poskytovatelům zdravotních i lázeňských služeb.

4.2.2 Systémové nedostatky zjištěné v oblasti úhrad zdravotních služeb

• Formy a výše úhrad praktickým lékařům

ZP MV ČR praktickým lékařům platila formou kombinované kapitačně výkonové platby nebo výkonovým způsobem. V přílohách k úhradovým vyhláškám²⁴ jsou uvedeny formy a výše úhrad dle jednotlivých segmentů. Příloha č. 2 úhradových vyhlášek jako jednu z forem úhrady všeobecným praktickým lékařům pro dospělé a praktickým lékařům pro děti a dorost uvádí „kombinovanou kapitačně výkonovou platbu“²⁵. **Měsíční kapitační platba hrazená praktickým lékařům není závislá na poskytnutí zdravotní služby, přestože zákon o veřejném**

²⁴ Viz kapitola II.4.2 tohoto kontrolního závěru.

²⁵ Kombinovaná kapitačně výkonová platba se skládá z kapitační platby a platby za výkon. Kapitační platba se vypočítá tak, že se počet přepočtených pojištěnců příslušné zdravotní pojišťovny vynásobí základní kapitační sazbou stanovenou na jednoho registrovaného pojištěnce příslušné zdravotní pojišťovny na kalendářní měsíc. Výše kapitační platby je také ovlivněna indexem vyjadřujícím poměr nákladů na pojištěnce v dané věkové skupině vůči nákladům na pojištěnce ve věkové skupině 15 až 19 let.

zdravotním pojištění mj. stanoví, že ze zdravotního pojištění se hradí zdravotní služby poskytnuté pojištěnci s cílem zlepšit nebo zachovat jeho zdravotní stav²⁶.

- **Zdravotní výkony nezařazené do seznamu zdravotních výkonů s bodovými hodnotami**

ZP MV ČR hradila převážně výkony uvedené v *seznamu zdravotních výkonů s bodovými hodnotami*, který stanovuje MZd vyhláškou²⁷. Seznam zdravotních výkonů mj. rozděluje výkony do kategorií (na plně hrazené a na hrazené za určitých podmínek) a stanoví obecná pravidla pro vykazování výkonů (např. nositele výkonů, omezení místem provedení, čas, frekvenci). Ve výjimečných případech může zdravotní pojišťovna hradit zdravotní služby neuvedené v seznamu výkonů, je-li jejich poskytnutí jedinou možností z hlediska zdravotního stavu pojištěnce.

ZP MV ČR v letech 2012 až 2014 uhradila za výkony neuvedené v seznamu zdravotních výkonů celkem 629 278 859 Kč (mimo stomatologických výkonů). Mezi nejčtenější výkony neuvedené ve vyhlášce patřila dlouhodobá intenzivní péče a dlouhodobá intenzivní ošetrovatelská péče. **Podmínky a výše úhrad v těchto oblastech vyhláška nestanoví, přestože dle sdělení ZP MV ČR se MZd zařazením těchto výkonů do vyhlášky zabývá více než 10 let.**

Novela zákona o veřejném zdravotním pojištění²⁸ účinná od 1. 9. 2015 nově upravuje postup MZd při zařazování, změně a vyřazení výkonu ze seznamu zdravotních výkonů s bodovými hodnotami. MZd zveřejní veškeré návrhy na zařazení výkonů do seznamu na svých internetových stránkách. Novela však nestanoví termíny pro projednání těchto návrhů.

4.3 Kontrolní činnost v oblasti zdravotních služeb

ZP MV ČR v letech 2012 až 2014 ke kontrole vykázaných zdravotních služeb využívala především vlastní informační systém, který odhalil mj. vysokou míru chybovosti ve vykazování poskytnutých zdravotních služeb poskytovateli ZS.

Fyzické kontroly ZP MV ČR provedla u 1,3 % poskytovatelů ZS; zjištěné nedostatky činily v letech 2012 až 2013 celkem 30 101 tis. Kč. U dodavatelů ZPr provedla ZP MV ČR v kontrolovaném období dvě kontroly a zjistila nedostatky ve výši 296 tis. Kč.

5. Fondy ZP MV ČR

Druhy, tvorbu, čerpání a správu fondů ZP MV ČR upravuje zákon č. 280/1992 Sb. a prováděcí vyhláška k tomuto zákonu²⁹. Tato kontrolní akce byla zaměřena na fondy ZP MV ČR uvedené v tabulce č. 9 a na vybrané projevy majetku evidovaného ve fondu investičního majetku.

²⁶ Ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb.

²⁷ Vyhláška č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami.

²⁸ Ustanovení § 17b zákona č. 48/1997 Sb. ve znění zákona č. 200/2015 Sb.

²⁹ Vyhláška č. 418/2003 Sb., kterou se stanoví podrobnější vymezení okruhu a výše příjmů a výdajů fondů veřejného zdravotního pojištění zdravotních pojišťoven, podmínky jejich tvorby, užití, přípustnosti vzájemných převodů finančních prostředků a hospodaření s nimi, limit nákladů na činnost zdravotních pojišťoven krytých ze zdrojů základního fondu včetně postupu propočtu tohoto limitu.

Tabulka č. 9 – Tvorba, čerpání a zůstatky kontrolovaných fondů ZP MV ČR (v tis. Kč)

Fond		2012	2013
Základní fond zdravotního pojištění	Tvorba	25 008 602	24 554 850
	Čerpání	24 882 780	24 860 187
	Zůstatek k 31. 12.	3 497 715	3 192 378
Provozní fond	Tvorba	724 879	828 185
	Čerpání	635 845	685 834
	Zůstatek k 31. 12.	1 005 486	1 147 837
Fond prevence	Tvorba	148 461	135 311
	Čerpání	96 456	97 548
	Zůstatek k 31. 12.	102 127	139 890
Fond reprodukce investičního majetku	Tvorba	73 542	94 184
	Čerpání	27 740	16 008
	Zůstatek k 31. 12.	539 706	617 882

Zdroj: výroční zprávy ZP MV ČR za roky 2012 a 2013.

5.1 Základní fond zdravotního pojištění

Základní fond zdravotního pojištění (dále také „základní fond“)³⁰ slouží k úhradě poskytnutých hrazených služeb, k přiděluům do vyjmenovaných fondů a k dalším platbám v rozsahu stanoveném zákonem o veřejném zdravotním pojištění nebo prováděcím právním předpisem. Zdrojem základního fondu jsou především platby pojistného na veřejné zdravotní pojištění a další příjmy v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem³¹.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že SR schválila v roce 2008 projekty *Systém integrované zdravotní péče* (dále také „SIP“), *Karta života* a *Léčebné plány*³² a že ZP MV ČR za tyto projekty v letech 2008 až 2014 uhradila ze základního fondu 13 044 506 Kč.

Za zapojení (registraci) do projektu SIP a hodnocení jiných poskytovatelů ZS nabídla ZP MV ČR praktickým lékařům finanční bonus ve formě zvýšené kapitační platby o 2 Kč za každého zaregistrovaného pojištěnce.

Projekt *Karta života* (dále také „KŽ“) je součástí projektu SIP. V rámci tohoto projektu byli praktičtí lékaři finančně bonifikováni (ve výši 5 Kč měsíčně a 10 Kč pololetně a až 12 Kč ročně za každého registrovaného pojištěnce) za administrativní úkony spojené s aktualizací a verifikací dat na „kartách života“; výši jednorázových bonusů stanovila ZP MV ČR na základě podílu bonifikovaných „karet života“ k celkovému počtu svých pojištěnců.

V letech 2009 až 2013 ZP MV ČR uhradila praktickým lékařům v rámci projektů SIP a KŽ z prostředků základního fondu celkem 12 949 754 Kč, přestože za tyto prostředky nebyly poskytnuty pojištěncům zdravotní služby. Tento postup ZP MV ČR byl v rozporu se zákonem o veřejném zdravotním pojištění³³.

³⁰ Ustanovení § 17 zákona č. 280/1992 Sb.

³¹ Ustanovení § 1 vyhlášky č. 418/2003 Sb.

³² Projekt SIP byl zahájen v roce 2008, *Karta života* v roce 2009 a projekt *Léčebné plány* v roce 2011.

³³ S ustanovením § 13 zákona č. 48/1997 Sb.

V rámci projektu *Léčebné plány* (dále také „LP“) realizovala ZP MV ČR tři typy plánů zaměřujících se na léčbu nejčastějších chronických onemocnění³⁴. Náklady na tento projekt za období let 2011 až 2013 činily 94 761 Kč a byly vázány na poskytnutí zdravotní služby.

Tabulka č. 10 – Vývoj počtu poskytovatelů ZS a pojištěnců ZP MV ČR zapojených do projektů

Rok	Počet praktických lékařů			Počet pojištěnců		
	celkem	- z toho v SIP+KŽ	- z toho v LP	celkem	- z toho v SIP+KŽ	- z toho v LP
2011	6 626	1 705	9	1 145 460	124 283	180
2012	6 610	1 989	61	1 186 766	207 398	967
2013	6 614	2 178	144	1 205 627	289 811	1 461

Zdroj: ZP MV ČR.

Z tabulky č. 10 vyplývá, že do projektu LP, zaměřeného na léčbu chronicky nemocných pojištěnců, se zapojil nízký počet praktických lékařů, přestože bonus za zařazení pojištěnců do LP a za monitorování jejich zdravotního stavu činil až 28 Kč za měsíc za každého zaregistrovaného pojištěnce. Do tzv. administrativních projektů (SIP a KŽ) se zapojil větší počet praktických lékařů.

5.2 Provozní fond

Provozní fond slouží k úhradě nákladů na činnost zdravotní pojišťovny. Jeho zdrojem jsou především přiděly ze základního fondu maximálně do výše ročního limitu nákladů na činnost zdravotní pojišťovny stanoveného dle vyhlášky³⁵. Procentuální výše přidělu do provozního fondu ze základního fondu³⁶ činila v případě ZP MV ČR 3,65 % pro rok 2012 a 3,38 % pro rok 2013. Roční limit nákladů na činnost vypočetla ZP MV ČR jako procentní podíl z příjmů z pojistného na veřejné zdravotní pojištění po přerozdělení, z výnosu penále, pokut a náhrad škod.

Provozní fond ZP MV ČR vykazoval ve sledovaném období poměrně vysoké zůstatky. Nevyčerpané finanční prostředky (tj. konečný zůstatek) ke konci roku 2014 dosáhly částky 1 156 283 tis. Kč.

Tabulka č. 11 – Vývoj zůstatků provozního fondu ZP MV ČR v letech 2007 až 2010 (v tis. Kč)

	2007	2008	2009	2010
Tvorba	655 770	705 240	762 088	645 544
Čerpání	509 959	544 115	650 670	588 236
Konečný zůstatek k 31. 12.	570 289	731 414	842 832	900 140
Procentuální výše přidělu ze základního fondu	3,65 %	3,65 %	3,40 %	3,15 %
Roční limit nákladů na činnost (dle § 7 vyhlášky č. 418/2003 Sb.)	662 815	709 121	681 196	662 427
Skutečná výše přidělu ze základního fondu za rok	610 000	679 000	672 750	630 000
Průměrný počet pojištěnců za rok	1 051 782	1 088 710	1 113 019	1 132 178

Zdroj: výroční zprávy ZP MV ČR za roky 2007 až 2010.

³⁴ Jednalo se o chronická onemocnění: hypertenze, diabetes mellitus a dyslipidemie.

³⁵ Ustanovení § 7 vyhlášky č. 418/2003 Sb.

³⁶ Jedná se o koeficient v procentech vypočtený dle ustanovení § 7 odst. 2 vyhlášky č. 418/2003 Sb.

Tabulka č. 12 – Vývoj zůstatků provozního fondu ZP MV ČR v letech 2011 až 2014 (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2014
Tvorba	622 515	724 879	828 185	703 209
Čerpání	606 203	635 845	685 834	694 763
Konečný zůstatek k 31. 12.	916 452	1 005 486	1 147 837	1 156 283
Procentuální výše přidělu ze základního fondu	3,65 %	3,65 %	3,38 %	3,38 %
Roční limit nákladů na činnost (dle § 7 vyhlášky č. 418/2003 Sb.)	793 517	852 408	809 402	884 281
Skutečná výše přidělu ze základního fondu za rok	608 300	697 000	784 000	660 400
Průměrný počet pojištěnců za rok	1 145 460	1 186 766	1 205 627	1 239 890

Zdroj: výroční zprávy ZP MV ČR za roky 2011 až 2014.

V tabulkách č. 11 a č. 12 jsou uvedeny podrobnější údaje o vývoji konečných zůstatků provozního fondu za období let 2007 až 2014. Z těchto údajů vyplývá, že se v průběhu zmíněného období konečný zůstatek zdvojnásobil. Nevyčerpané prostředky provozního fondu např. k 31. 12. 2013 by pokryly 1,7násobek čerpání tohoto fondu v následujícím roce 2014 bez nutnosti realizovat přiděl do provozního fondu ze základního fondu. Kumulace zůstatků provozního fondu vychází mj. z vyhlášky, podle které se zůstatky tohoto fondu a rovněž finanční zůstatky vedené na samostatném bankovním účtu převádějí do následujícího účetního období³⁷.

NKÚ doporučuje změnu právní úpravy tak, aby došlo k eliminaci nepřiměřeně vysokých zůstatků provozního fondu. Dle názoru NKÚ by výše prostředků tohoto fondu měla korespondovat se skutečnou potřebou zdravotní pojišťovny hradit provozní náklady. V případě nadměrných rezerv není zajištěn dostatečný tlak na hospodárné a účelné využívání finančních prostředků.

V tabulce č. 13 je uveden přehled položek provozních nákladů přesahujících 1 % z celkových provozních nákladů ZP MV ČR v letech 2012 a 2013.

³⁷ Dle ustanovení § 3 odst. 6 vyhlášky č. 418/2003 Sb.

Tabulka č. 13 – Přehled čerpání provozního fondu ZP MV ČR – vybrané položky přesahující 1 %

Název analytického účtu	Analytické účty k účtu 406 – Provozní fond	2012		2013	
		v Kč	v %	v Kč	v %
Čerpání provozního fondu na provozní náklady celkem³⁸	406	630 389 000,00	100 %	678 907 000,00	100 %
Z toho:					
Jednorázová spotřeba materiálu	406000	9 182 901,44	1,5 %	6 692 395,90	1,0 %
Služby přenosu dat	406101	11 280 147,00	1,8 %	10 456 041,00	1,5 %
Služby systémové podpory informačního systému	406102	28 239 278,24	4,5 %	25 594 380,82	3,8 %
Nájemné placené	406103	33 187 724,60	5,3 %	27 757 163,34	4,1 %
Ostatní služby	406114	20 083 249,42	3,2 %	20 358 229,81	3,0 %
Reklamní inzerce v tisku	406121	6 938 616,50	1,1 %	9 232 428,96	1,4 %
Tiskoviny – letáky	406122	6 499 519,04	1,0 %	7 135 578,94	1,1 %
Marketingové služby	406123	29 047 211,69	4,6 %	47 048 399,41	6,9 %
Dárkové předměty	406124	7 744 065,00	1,2 %	5 454 878,00	0,8 %
Odpisy nehmotného majetku	406200				
Odpisy hmotného majetku	406201	40 436 700,00	6,4 %	38 150 519,00	5,6 %
Zůstatková cena prodaného majetku	406203	15 902 553,00	2,5 %	46 052 146,00	6,8 %
Mzdy zaměstnanců ZP MV ČR	406300	189 385 138,98	30,0 %	194 274 574,00	28,6 %
Prémie – odměny zaměstnanců	406301	67 749 261,00	10,7 %	69 071 849,00	10,2 %
Dohody o pracovní činnosti	406303				
Dohody o provedení práce	406304	5 618 914,00	0,9 %	8 883 166,00	1,3 %
Sociální pojištění	406306	61 472 589,00	9,8 %	61 936 762,00	9,1 %
Zdravotní pojištění	406307	22 962 395,00	3,6 %	25 193 141,00	3,7 %

Zdroj: obrátové předvahy a výroční zprávy ZP MV ČR za roky 2012 a 2013.

Nejvyšší podíl na čerpání provozního fondu ZP MV ČR měly mzdové náklady a související náklady na sociální a zdravotní pojištění. V roce 2012 tyto náklady představovaly 55 % a v roce 2013 cca 53 % celkových provozních nákladů ZP MV ČR.

V následující tabulce (č. 14) jsou uvedeny průměrné měsíční mzdy (vč. odměn) zaměstnanců ZP MV ČR v letech 2012 a 2013. Kromě údajů za všechny zaměstnance jsou uvedeny také mzdy vrcholového managementu, za který jsou považováni generální ředitel, ředitelé odborů, ředitelé poboček, vedoucí personálního oddělení, vedoucí právního oddělení a vedoucí oddělení interního auditu a kontroly. Průměrný přepočtený počet zaměstnanců vrcholového managementu v roce 2012 byl 14,4 a v roce 2013 činil 12,8.

Tabulka č. 14 – Průměrné měsíční mzdy (vč. odměn) zaměstnanců ZP MV ČR

	2012	2013	Meziroční nárůst
	v Kč		v %
Zaměstnanci celkem	36 048	37 787	4,8 %
z toho: - vrcholový management	229 298	285 063	24,3 %
- ostatní zaměstnanci	31 277	32 242	3,1 %

Zdroj: ZP MV ČR.

Dle údajů uvedených v účetní závěrce ZP MV ČR za rok 2014 činily celkové náklady na mzdy vrcholových manažerů 49 192 tis. Kč, což při jejich počtu (13) představovalo průměrnou měsíční mzdu 315 333 Kč. Na mzdy zaměstnanců zdravotních pojišťoven se z hlediska

³⁸ Čerpání provozního fondu na provozní náklady odpovídá celkové částce závazků v oblasti provozní činnosti. Nezahrnuje předpis přidělu do sociálního fondu, předpis přidělu do fondu reprodukce investičního majetku ve výši kladného rozdílu mezi prodejní a zůstatkovou cenou, záporné rozdíly z ocenění cenných papírů reálnou hodnotou ani ztráty z prodeje cenných papírů.

právních předpisů nevztahují pravidla platná pro odměňování zaměstnanců ve veřejném sektoru.³⁹

V rámci této kontrolní akce NKÚ prověřil čerpání provozního fondu ZP MV ČR v letech 2012 a 2013 v celkové výši 55 554 457 Kč, což představuje 9,2 % z částky celkových provozních nákladů bez nákladů na mzdy a související sociální a zdravotní pojištění.

Na čerpání provozního fondu se v letech 2012 a 2013 významně podílely náklady na marketingové služby. Např. v roce 2013 se po mzdových nákladech (a s nimi souvisejících nákladech na sociální a zdravotní pojištění) jednalo o nejvýznamnější položku čerpání tohoto fondu. Kromě marketingových služeb byly dále prověřeny náklady na dárkové předměty a na některé ostatní služby.

5.2.1 Marketingové služby

V oblasti marketingových služeb se kontrola NKÚ zaměřila na náklady na náборы nových pojištěnců, náklady spojené s využíváním služeb mediálně známých osobností k propagaci ZP MV ČR, marketingové výzkumy a marketingové akce.

- **Náборы nových pojištěnců**

V tabulce č. 15 jsou uvedeny náklady na náборы nových pojištěnců, které pro ZP MV ČR realizovali dodavatelé a zaměstnanci na základě dohod o pracovní činnosti.

Tabulka č. 15 – Náklady ZP MV ČR na náборы nových pojištěnců

Ukazatel	2012	2013	2014
Celkové náklady na náборы (v Kč)	7 128 632,00	24 565 086,82	3 333 880,44
z toho:			
- náklady na náборы realizované dodavateli (v Kč)	5 477 532,00	20 988 586,82	219 880,44
- mzdové náklady na náборы (v Kč)	1 651 100,00	3 576 500,00	3 114 000,00
Počet nově registrovaných pojištěnců celkem (osoby)	8 975	25 280	3 380
z toho:			
- náборы realizované dodavateli (osoby)	7 278	21 004	220
- náборы realizované zaměstnanci (osoby)	1 697	4 276	3 160
Průměrné náklady na jednoho nově registrovaného pojištěnce (v Kč)	794,28	971,72	986,36

Zdroj: ZP MV ČR.

ZP MV ČR jako veřejný zadavatel nepostupovala při výběru dodavatelů služeb spojených s náboru nových pojištěnců v souladu se zákonem o veřejných zakázkách⁴⁰, neboť veřejné zakázky nezadala v žádném ze stanovených druhů zadávacích řízení dle tohoto zákona. Hodnota služeb spojených s náboru nových pojištěnců pořízených ZP MV ČR v roce 2012 ve výši 3 888 226,70 Kč bez DPH odpovídala podlimitní veřejné zakázce na služby. V roce 2013 měla být zadána nadlimitní veřejná zakázka na služby v hodnotě 16 846 489,70 Kč bez DPH. ZP MV ČR rozdělila předmět těchto veřejných zakázek a zadala je formou veřejných zakázek malého rozsahu přímo vybraným dodavatelům.

Ministr zdravotnictví zaslal ZP MV ČR dne 25. 2. 2014 dopis, ve kterém žádal o upuštění od náborů pojištěnců, neboť považoval náklady s tím spojené z hlediska systému veřejného

³⁹ Např. nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, a nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců.

⁴⁰ Nebyla dodržena ustanovení § 13 odst. 3, 8 a § 21 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

zdravotního pojištění za nadbytečné. Následně dne 6. 3. 2014 podepsali zástupci zaměstnaneckých pojišťoven sdružených ve Svazu zdravotních pojišťoven České republiky *Prohlášení k problematice náboru nových pojištěnců prostřednictvím externích partnerů*, v němž se dohodli na ukončení veškeré existující spolupráce s dealery a dealerskými společnostmi při náboru nových pojištěnců. V roce 2014 ZP MV ČR vynaložila na náборы nových pojištěnců realizované dodavateli již jen částku 219 880,44 Kč a tuto činnost ukončila. S účinností od 1. 9. 2015 dle novely zákona č. 280/1992 Sb., nesmí zaměstnanecká pojišťovna provádět nábor pojištěnců prostřednictvím třetí osoby⁴¹.

- **Využívání služeb mediálně známých osobností k propagaci ZP MV ČR**

ZP MV ČR v rámci své propagace využívala i služeb mediálně známých osobností. Kontrolované náklady na služby těchto osob činily celkem 4 118 274 Kč.

ZP MV ČR postupovala ne hospodárně, když v letech 2012 a 2013 uhradila mediálně známým osobnostem za některé vícepráce nejméně 287 000 Kč bez DPH, přestože se předmět víceprací shodoval s předmětem uzavřených smluv, na jejichž základě jim ZP MV ČR hradila pravidelně paušální měsíční částky.

ZP MV ČR k tomuto zjištění NKÚ uvedla, že se dohodla s poskytovateli výše uvedených služeb a že v této souvislosti došlo z jejich strany k vrácení vyplacených finančních prostředků.

- **Marketingové výzkumy a marketingové akce**

V oblasti marketingových výzkumů bylo zjištěno, že ZP MV ČR v letech 2012 a 2013 objednala od jednoho dodavatele tři marketingové výzkumy za celkem 652 400 Kč, aniž by s žádostí o cenovou nabídku oslovila i jiné dodavatele. Vybraná společnost vznikla nedlouho před zadáním veřejné zakázky.

V oblasti marketingových akcí bylo například zjištěno, že ZP MV ČR v roce 2013 zadala veřejnou zakázku malého rozsahu, jejímž předmětem bylo zajištění služeb pro marketingovou akci *Akce roku 2013 na podporu prevence*, v hodnotě 898 380 Kč bez DPH zájemci, jehož nabídka nekořespondovala s požadavkem zadavatele.

5.2.2 Dárkové předměty

V letech 2012 až 2014 ZP MV ČR vynaložila na nákup dárkových předmětů celkem 16 716 875 Kč. Mezi nejdražší dárkové předměty dle uvedených jednotkových cen vč. DPH patřily např. dárkové balíčky (v cenách 1 600 Kč, 1 000 Kč, 700 Kč a 600 Kč), cestovní tašky na kolečkách (594 Kč), pamětní medaile (588 Kč), sady k osobnímu počítači (553 Kč), mikiny (504 Kč), spací pytle (499 Kč), webkamery (426 Kč), dárková balení dvou kusů vín (420 Kč).

ZP MV ČR ve sledovaném období nevedla evidenci pořízených a vydaných dárkových předmětů.

---

⁴¹ Ustanovení § 5 odst. 4 zákona č. 280/1992 Sb. ve znění zákona č. 200/2015 Sb.

5.2.3 Ostatní služby

V oblasti ostatních služeb se kontrola NKÚ zaměřila zejména na výdaje ZP MV ČR na externí poradenské služby.

- **Smlouva o spolupráci na projektu *Zvýšení efektivity vnitropodnikových procesů***

ZP MV ČR v letech 2013 a 2014 vynaložila finanční prostředky v celkové výši 1 161 600 Kč na základě smlouvy o odborné spolupráci na projektu *Zvýšení efektivity vnitropodnikových procesů*. Předmět této smlouvy ani jeho rozsah nebyly dostatečně konkrétně smluvně vymezeny, chyběla podrobnější specifikace služeb poskytovaných dodavatelem v rámci jednotlivých etap projektu a jejich rozsah (např. počet hodin práce). Ceny za etapy projektu však byly sjednány pevnou částkou.

Přestože podle smlouvy měly být součástí faktur zprávy za jednotlivé etapy, dodavatel u tří z pěti etap projektu tyto zprávy ZP MV ČR nepředal. ZP MV ČR přes tento nedostatek uhradila dodavateli celkem 571 725 Kč. **ZP MV ČR neprovedla řádně řídicí kontrolu podle zákona o finanční kontrole⁴². Související účetní záznamy nebyly průkazné, jak ukládá zákon o účetnictví⁴³. ZP MV ČR neprokázala, které konkrétní činnosti dodavatel u tří etap realizoval.**

- **Poradce generálního ředitele pro technické zabezpečení a správu majetku ZP MV ČR**

ZP MV ČR hradila náklady na služby poradce generálního ředitele pro technické zabezpečení a správu majetku ZP MV ČR. Tento poradce byl vybrán na základě veřejné zakázky malého rozsahu, při jejímž zadávání **ZP MV ČR nepostupovala v souladu se zákonem o veřejných zakázkách⁴⁴**, když nedodržela zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace tím, že hodnotila nabídky, které neobsahovaly a nesplňovaly veškeré náležitosti, které ZP MV ČR požadovala. Lhůtu pro předložení nabídek stanovila ZP MV ČR pouhý jeden den.

ZP MV ČR postupovala ne hospodárně tím, že za poradenskou činnost na základě uzavřené smlouvy uhradila tomuto externímu poradci v letech 2012 a 2013 celkem 867 600 Kč, přestože **předmětem smlouvy poradce byly i činnosti, na které ZP MV ČR měla vyčleněny vlastní zaměstnance.**

- **Poradce generálního ředitele v oblasti médií**

ZP MV ČR hradila za služby poradce generálního ředitele v oblasti médií v letech 2012 až 2014 částky ve výši 60 000 Kč měsíčně (bez DPH). **ZP MV ČR při výběru tohoto poradce postupovala v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách**, neboť dodavatele služby vybírala na základě veřejných zakázek malého rozsahu, přestože se jednalo o podlimitní veřejné zakázky.⁴⁵

---

⁴² Nebylo naplněno ustanovení § 26 a 27 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.

⁴³ Ustanovení § 8 odst. 1, 4 a § 33a odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁴⁴ Nebylo dodrženo ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb.

⁴⁵ Došlo k porušení ustanovení § 13 odst. 1, odst. 2, § 14 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a), § 15 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb.

5.2.4 Další zjištění

Dále bylo např. zjištěno, že generální ředitel ZP MV ČR uskutečnil v roce 2013 týdenní zahraniční služební cestu do New Yorku, jejíž celkové náklady činily 96 925 Kč. Program zahrnoval účast na Czech Street Festivalu / Staropramen Party a účast na přednášce o problematice pojištění při cestách do zahraničí i na navazující vernisáži výstavy obrazů. **NKÚ nepovažuje vzhledem k programu služební cesty výdaje ZP MV ČR na tuto zahraniční cestu za účelně a hospodárně vynaložené.**

ZP MV ČR k tomu mimo jiné uvedla: „Uvedené celkové náklady cesty byly ZP MV ČR přeúčtovány zaměstnanci... Generální ředitel bude následně tyto náklady řešit se Svazem zdravotních pojišťoven.“

5.3 Fond investičního majetku

Fond investičního majetku se používá ke sledování zůstatkové hodnoty dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.⁴⁶

ZP MV ČR v letech 2012–2014 prodala tři nemovitosti – lázeňský dům Jupiter v Bechyni, budovu pobočky v Praze Holešovicích a lázeňský dům Orfeus v Poděbradech.

Tabulka č. 16 – Prodané nemovitosti ZP MV ČR (v Kč)

Nemovitost vč. pozemku	Pořizovací cena ⁴⁷	Účetní zůstatková cena v době prodeje	Prodejní cena	Rozdíl prodejní a účetní zůstatkové ceny
Lázeňský dům Jupiter	39 871 471	20 143 237	14 550 000	-5 593 237
Budova pobočky v Praze 7	78 170 798	45 901 080	38 600 000	-7 301 080
Lázeňský dům Orfeus	91 317 417	38 264 634	36 230 000	-2 034 634
Celkem	209 359 686	104 308 951	89 380 000	-14 928 951

Zdroj: ZP MV ČR.

Z tabulky č. 16 je zřejmé, že prodejní ceny výše uvedených nemovitostí nedosahovaly v době prodeje ani jejich účetní zůstatkové ceny. Účetní ztráta z prodeje výše uvedených nemovitostí tak činila 14,93 mil. Kč, čímž došlo ke snížení hodnoty aktiv ZP MV ČR.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že ZP MV ČR prodala Lázeňský dům Jupiter v Bechyni zájemci, který ji oslovil, aniž by zjišťovala další zájemce o koupi. ZP MV ČR neprověřila možnosti případného výhodnějšího prodeje.

5.4 Fond reprodukce investičního majetku

Fond reprodukce investičního majetku se používá k soustředování prostředků na pořizování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.⁴⁸

Kontroly NKÚ byly podrobeny nákupy dopravních prostředků v letech 2012–2014, kdy pro svůj provoz ZP MV ČR postupně pořídila 17 vozidel. Výběr dodavatelů probíhal na základě veřejných zakázek zadávaných ve zjednodušeném podlimitním řízení. Vozidla byla pořízena na základě pěti veřejných zakázek.

⁴⁶ Ustanovení § 5 odst. 1 vyhlášky č. 418/2003 Sb.

⁴⁷ Pořizovací cena = kupní cena + technické zhodnocení.

⁴⁸ Ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 418/2003 Sb.

V zadávací dokumentaci všech pěti kontrolovaných zakázek na pořízení nových vozidel ZP MV ČR přesně udávala jejich značku, model a případně i další konkrétní prvky výbavy s jejich kódy. Zároveň zde ale neuvedla, zda je možné použití i jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení. **ZP MV ČR tak nepostupovala při pořízení vozidel za celkem 12 072 846 Kč vč. DPH v souladu se zákonem o veřejných zakázkách⁴⁹.** Zároveň tím porušila zásadu zákazu diskriminace stanovenou tímto zákonem⁵⁰.

5.5 Fond prevence

Z fondu prevence lze nad rámec hrazených služeb hradit zdravotní služby, u nichž je prokazatelný preventivní, diagnostický nebo léčebný efekt a které jsou poskytovány pojištěncům v souvislosti s jejich existujícím nebo hrozícím onemocněním. Zdroji fondu prevence byly finanční prostředky dle zákona č. 280/1992 Sb.⁵¹ a příspěvky rodičů na léčebně ozdravné pobyty pro děti. ZP MV ČR čerpala fond prevence mj. na léčebně ozdravné pobyty pro děti a pro specifické skupiny pojištěnců ohrožené charakterem vykonávané práce.

5.5.1 Léčebně ozdravné pobyty pro děti

ZP MV ČR nepostupovala u veřejných zakázek na léčebně ozdravné pobyty pro děti v souladu se zákonem o veřejných zakázkách, neboť u dvou nadlimitních veřejných zakázek neuzavřela smlouvu v souladu s nabídkou.⁵²

Dále NKÚ zjistil ne hospodárný postup ZP MV ČR při čerpání fondu prevence a ve věcných souvislostech také provozního fondu v úhrnné výši 635 125 Kč, např.:

- ZP MV ČR v roce 2012 uhradila z provozního fondu ve prospěch obchodní společnosti částku 89 592 Kč za sportovní a kulturní program, který byl již součástí smluvní ceny léčebně ozdravných pobytů pro děti hrazených z fondu prevence.
- V letech 2012 a 2013 ZP MV ČR vyplatila z provozního fondu za inspekční cesty na léčebně ozdravné pobyty pro děti a poplatky za storno účasti za své zaměstnance celkem 91 133 Kč. Zaměstnanci byli vysláni na inspekční cestu ve větším počtu, než bylo dohodnuto smlouvou a uhrazeno z fondu prevence. Navýšení počtu vyslaných zaměstnanců ZP MV ČR neodůvodnila.
- ZP MV ČR v roce 2014 uhradila z fondu prevence ve prospěch obchodní společnosti smluvně sjednanou cenu za léčebně ozdravné pobyty pro děti včetně nákladů na využívání požadovaného vybavení hotelu (tělocvična, krytý bazén, samostatná jídelna atd.), kterým však hotel nedisponoval, aniž by jednala o snížení ceny.
- V roce 2014 ZP MV ČR zaplatila za léčebně ozdravné pobyty pro děti navíc částku 454 400 Kč, když akceptovala ve smlouvách uzavřených s obchodní společností navýšení ceny až o 6 490 Kč/osobu/pobyt oproti ceně pobytu původně nabízené poskytovatelem.

⁴⁹ Nebylo dodrženo ustanovení § 44 odst. 11 zákona č. 137/2006 Sb.

⁵⁰ Ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb.

⁵¹ Dle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 280/1992 Sb. se jedná o finanční prostředky vytvářené využíváním základního fondu (úroky z bankovních účtů) a příjmy plynoucí z pokut, přirážek k pojistnému a penále.

⁵² Nebylo dodrženo ustanovení § 82 odst. 2 zákona č. 137/2006 Sb.

Dále bylo zjištěno, že ZP MV ČR v případě dvou veřejných zakázek malého rozsahu v celkové výši 1 800 tis. Kč oslovila pouze jediného uchazeče, přitom z veřejně dostupných zdrojů NKÚ zjistil, že obdobné pobyty zajišťoval jiný dodavatel za nižší cenu.

5.5.2 Rehabilitační a léčebně preventivní pobyty pro specifické skupiny pojištěnců ohrožených charakterem vykonávané práce

Z určeného preventivního programu poskytovala ZP MV ČR rehabilitační a léčebně preventivní pobyty pro specifické skupiny pojištěnců ohrožených charakterem vykonávané práce, např. pro hasiče, policisty apod.

Mezi preventivními programy byla vedena tzv. *Položka generálního ředitele*, ze které ZP MV ČR v letech 2012 až 2014 vyčerpala minimálně 2 401 tis. Kč na pobyty pro některé pojištěnce. Objem finančních prostředků určených na tuto položku schvalovala správní rada ZP MV ČR. Rozhodování o zařazení osob do pobytů, o účelu použití finančních prostředků i o výši úhrady z *Položky generálního ředitele* bylo plně v kompetenci GŘ.

ZP MV ČR v letech 2012 až 2014 při čerpání finančních prostředků z *Položky generálního ředitele* nerespektovala pravidla schválená správní radou, tj. neuplatnila vlastní stanovená omezení pro délku pobytu, jeho cenu, četnost čerpání v jednom roce a neurčila ani skupiny pojištěnců, kterým může být pobyt poskytnut. Tím zvýhodňovala některé pojištěnce. ZP MV ČR např. sjednala ve smlouvách ceny za týdenní pobyty pro některé pojištěnce až o 10 676 Kč vyšší oproti cenám za pobyty pro specifické skupiny pojištěnců.

Dále ZP MV ČR uhradila např. z *Položky generálního ředitele* některým pojištěncům:

- víkendové pobyty v cenách týdenních pobytů pro specifické skupiny pojištěnců;
- pobyty dvakrát ročně, přestože u pobytů pro specifické skupiny pojištěnců bylo možné poskytnout jednomu pojištěnci pobyt maximálně jednou ročně. Za tyto pobyty ZP MV ČR uhradila celkem 164 479 Kč;
- celkem 1 083 161 Kč za pobyty 44 pojištěnců, kteří nespádali do skupiny pojištěnců ohrožených charakterem vykonávané práce, pro které byl program určen; jednalo se např. o důchodce, osoby bez zdanitelných příjmů, děti a studenty do 26 let věku a některé členy SR a DR;
- za šest pobytů pro dva pojištěnce celkem 132 800 Kč poskytovateli, se kterým neměla uzavřenou smlouvu a který nebyl schválen správní radou. Tuto výjimku povolil GŘ na základě požadavku pojištěnců.

III. Shrnutí a vyhodnocení

ZP MV ČR je veřejnoprávní subjekt, který hospodaří s finančními prostředky vybíranými na základě zákona.

ZP MV ČR je co do objemu peněžních prostředků, se kterými hospodaří, i co do počtu pojištěnců druhou největší zdravotní pojišťovnou. V roce 2014 činil objem vybraného pojistného (včetně přerozdělení) více než 26,4 mld. Kč a náklady vynaložené na zdravotní služby hrazené ze základního fondu více než 26,1 mld. Kč. Počet pojištěnců ZP MV ČR k 31. 12. 2014 činil více než 1,2 milionu.

V oblasti výběru pojistného na veřejné zdravotní pojištění ZP MV ČR využila možnost danou jí zákonem stanovit pravděpodobnou výši pojistného, ale postup, který používala, nebyl v souladu se zákonem o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, neboť nezahájila správní řízení a nevydala rozhodnutí. NKÚ doporučuje změnu právní úpravy tak, aby byla jednoznačně stanovena povinnost, nikoliv možnost zdravotní pojišťovny stanovit rozhodnutím pravděpodobnou výši pojistného, vč. závazného postupu.

ZP MV ČR neúčtovala o vyřazení pohledávek minimálně ve výši 57 584 648 Kč za zaniklými plátcí pojistného v účetních obdobích, kdy došlo k výmazu těchto plátců z obchodního rejstříku.

V oblasti zdravotních služeb byl v souvislosti s kontrolou NKÚ provedenou u ZP MV ČR zjištěn nesoulad v právních předpisech a další nedostatky, z nichž vyplývají systémová rizika. NKÚ opakovaně upozorňuje například na tyto skutečnosti:

- Trvá nesoulad mezi úhradovými vyhláškami a zákonem o veřejném zdravotním pojištění; rozpor mezi těmito předpisy spočívá v různém pohledu na poskytování kapitační platby praktickým lékařům bez nutnosti poskytnout zdravotní službu.
- Proces vedoucí ke schválení zdravotně pojistného plánu je zdoluhavý a neprobíhá tak, aby byl ZPP schválen k 1. lednu příslušného roku. NKÚ nepovažuje schvalování zdravotně pojistných plánů zdravotních pojišťoven poslaneckou sněmovnou se zpětnou účinností za smysluplné. NKÚ opakovaně upozorňuje na potřebu legislativní změny tak, aby zdravotně pojistné plány mohly být včas schváleny.
- Vyhláška Ministerstva zdravotnictví, kterou se vydává seznam zdravotních výkonů, nestanoví podmínky a výše úhrad dlouhodobé intenzivní péče a dlouhodobé intenzivní ošetrovatelské péče, přestože se MZd zařazením těchto výkonů do vyhlášky zabývá více než deset let.
- Jednoroční účinnost úhradové vyhlášky, změny úhrad i složitost úhradových mechanismů působí negativně na stabilitu systému financování zdravotních služeb. Navíc dochází i ke zvýšení přímých nákladů zdravotní pojišťovny i poskytovatelů zdravotních služeb.
- Možnost odchýlit se od úhradové vyhlášky a uzavírat bez dalších omezení individuální dodatky vnáší do celého komplikovaného systému financování zdravotních služeb riziko nerovného přístupu vůči poskytovatelům zdravotních služeb. ZP MV ČR např. v letech 2013 až 2014 hradila lůžkovým poskytovatelům zdravotních služeb rozdílné ceny za shodné speciální zdravotní výkony.
- Současná právní úprava nevede ke snížení dodavatelských cen zdravotnických prostředků.

Dále bylo v oblasti zdravotních služeb zjištěno, že **ZP MV ČR uhradila** v letech 2009 až 2013 ze základního fondu **v rozporu se zákonem o veřejném zdravotním pojištění téměř 13 mil. Kč** za projekty, v jejichž rámci nebyly pojištěncům poskytnuty žádné zdravotní služby.

Provozní fond ZP MV ČR vykazoval ve sledovaném období poměrně vysoké zůstatky. Nevyčerpané finanční prostředky ke konci roku 2014 dosáhly částky 1 156 283 tis. Kč. NKÚ doporučuje změnu právní úpravy tak, aby došlo k eliminaci nepřiměřeně vysokých zůstatků provozního fondu. Dle názoru NKÚ by výše prostředků tohoto fondu měla korespondovat se skutečnou potřebou zdravotní pojišťovny hradit provozní náklady. V případě nadměrných rezerv není zajištěn dostatečný tlak na hospodárné a účelné využívání finančních prostředků.

Kontrolou čerpání fondů bylo zjištěno, že ZP MV ČR nepostupovala v souladu se zákonem o veřejných zakázkách, např.:

- při výběru dodavatelů služeb spojených s nábory nových pojištěnců nezažádala veřejné zakázky v žádném ze stanovených druhů zadávacích řízení;
- při nákupu dopravních prostředků porušila zásadu zákazu diskriminace;
- poradce generálního ředitele v oblasti médií vybírala na základě veřejných zakázek malého rozsahu, přestože se jednalo o podlimitní veřejné zakázky.

Kontrolou čerpání fondů bylo dále zjištěno, že ZP MV ČR postupovala neehospodárně. ZP MV ČR např. uhradila:

- v souvislosti s léčebně ozdravnými pobyty pro děti navíc částku 635 125 Kč;
- za poradenskou činnost externímu poradci generálního ředitele pro technické zabezpečení a správu majetku celkem 867 600 Kč, přestože předmětem smlouvy s tímto poradcem byly i činnosti, na které ZP MV ČR měla vyčleněny vlastní zaměstnanci;
- mediálně známým osobnostem za některé vícepráce nejméně 287 000 Kč bez DPH, přestože se předmět víceprací shodoval s předmětem uzavřených smluv, na základě nichž jim ZP MV ČR hradila pravidelně paušální měsíční částky.

Kontrolou čerpání fondu prevence bylo zjištěno, že ZP MV ČR v některých případech nerespektovala pravidla schválená správní radou ZP MV ČR při čerpání finančních prostředků z *Položky generálního ředitele* a tím **zvýhodňovala některé pojištěnce. ZP MV ČR např. uhradila:**

- některým pojištěncům víkendové pobyty v cenách týdenních pobytů;
- některým pojištěncům pobyty dvakrát ročně, přestože bylo možné poskytnout jednomu pojištěnci pobyt maximálně jednou ročně;
- celkem 1 083 161 Kč za pobyty 44 pojištěnců, kteří nespádali do skupiny pojištěnců, pro které byl preventivní program určen (nejednalo se o osoby ohrožené charakterem vykonávané práce).

V oblasti prodeje majetku bylo zjištěno, že ZP MV ČR prodala lázeňský dům zájemci, který ji oslovil, aniž by zjišťovala další zájemce o koupi. ZP MV ČR neprověřila možnosti případného výhodnějšího
prodeje.

Ze skutečností zjištěných NKÚ vyplývá, že:

- **ZP MV ČR si nestanovila kritéria hospodárnosti pro nakládání s majetkem a s finančními prostředky;**
- **správní rada ZP MV ČR se podílela na rozhodování o hospodaření ZP MV ČR např. tím, že rozhodovala o prodejích nemovitostí a nákupech majetku nad 1 mil. Kč, u nichž NKÚ zjistil porušení právních předpisů či nehospodárnost;**
- **dozorčí rada ZP MV ČR neprováděla dostatečný dohled nad dodržováním právních předpisů a vnitřních předpisů pojišťovny, jak jí ukládá statut ZP MV ČR.**

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
DR	dozorčí rada
GŘ	generální ředitel
KŽ	projekt <i>Karta života</i>
LP	projekt <i>Léčebné plány</i>
MF	Ministerstvo financí
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
PS	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
SIP	projekt <i>Systém integrované zdravotní péče</i>
SR	správní rada
ZP MV ČR	Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky
ZPP	zdravotně pojistný plán
ZPr	zdravotnické prostředky
ZS	zdravotní služby